

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΑΛΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΙΜΗ ΔΡ. 250

ΔΑΪΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 7

(ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: Θ. ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΣ

πάρχει ἐλαχίστη παραγωγή ἀραβοσίτου, κριθῆς καὶ σίτου, ὀλίγα καπνοφυτεῖται καὶ ὀλίγα ἀμπελοφυτεῖται

***

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Τὸ πλεῖστον τῆς περιφερείας, λόγῳ τοῦ ὅτι ἀσχολοῦνται κυρίως εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, ἣτις εἶνε ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη εἰς πρόβατα, αἰγας καὶ ἀγελάδας, ἀποδημοῦσι κατὰ τὸν χειμῶνα εἰς πεδινὰ μέρη, ὁπόθεν ἐπανερόνται τὸ θέρος.

***

ΕΜΠΟΡΙΟΝ

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται ἰδίως εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν μαλλίνων χωρικῶν ἐνδυμάτων (κάμπες, λόγῳ τοῦ ὕψους, εἰς τὸ ὁποῖον κείται ἐκτισμένον κες ἔχουν ἐξαιρετικὴν εἰδικότητα, κατασκευάζουσαι καὶ πωλοῦσαι κατὰ τὰς ἐμποροπανηγύρεις (παζάρια) τῆς ἐβδομάδος, αἵτινες λαμβάνουν χώραν εἰς τὴν Βέροϊαν.

Ἐντὸς τῆς Δόλιανης ὑπάρχει ἓν παντοπωλεῖον, τοῦ Κωνσταντίνου Καρανίκα, καὶ ἓν κafenεῖον τοῦ Στέρου Δ. Χιάντου.

Προμηθευταὶ δέ, ἐμπορευόμενοι καὶ μεσάζοντες εἰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς εἰδῶν κτηνοτροφίας, εἶνε οἱ Γεώργιος Σαμπόλης, Νικόλαος Ναοῦμ καὶ Κωνστ. Καρανίκας.

***

ΓΕΝΙΚΑ

Τὸ κλίμα τῆς Δόλιανης εἶνε ὑγιεινότερον, λόγῳ τοῦ ὕψους, εἰς τὸ ὁποῖον κείται ἐκτισμένον τὸ χωρίον (780 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης).

Δυτικῶς τοῦ χωρίου ἀρκετὰ ἐκτεταμένον δάσος πυκνότερον ἐκ καστανεῶν, δρυῶν καὶ λοιπῶν δένδρων καὶ θάμνων, ἀποτελοῦντων ἓν σύνολον ἀγρίας μεγαλοπρεπείας, τέρον τὸν περιηγητὴν, σκορπίζον εἰς εὐρείαν περιφέρειαν τὴν ὑγίαν, τὸν ἀρωματώδη καθαρὸν ἀέρα καὶ προκαλοῦν τὰς βροχάς.

Δυστυχῶς τὸ ρηθὲν δάσος ἐνοικιάσθη εἰς τινα Παναγιώτην Τέκον, ὅστις κατὰ τὸ θανδαλικότερον σύστημα πορέβη εἰς τὴν ὑλοτομίαν, ἀποκόπτων ἀπὸ τῆς ρίζης καὶ νεόφυτα κάτω τῶν 0,4^α τοῦ μέτρου παρὰ τὰς διατάξεις περὶ ὑλοτομίας.

Οἱ κάτοικοι, οἵτινες μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ἐπερποιοῦντο τὸ ρηθὲν δάσος, ἐξανάστησαν καὶ προέβησαν εἰς διαβήματα παρὰ τῶν ὕ-

πουργείῳ, κατορθώσαντες τὴν μέχρι νεωτέρας διαταγῆς διακοπὴν τῆς ὑλοτομίας.

ΤΣΟΡΝΟΒΟΝ

Φυγόμεν ἀπὸ τὴν Δόλιανην καὶ μετὰ ταξείδιον μιᾶς ὥρας καὶ 3)4 δι' ἀτραποῦ περὶ ὁδὸς καὶ ἐλεεινῆς, ἡμιονικῶς, φθάνομεν εἰς τὸ γραφικώτατον χωρίον Τσόρνοβον, ἀποτελούμενον ἐξ 120 διωοφῶν οἰκιῶν, λιθοκτίστων. Οἱ κάτοικοι, ἀνερχόμενοι εἰς 750, ἀσχολοῦνται εἰς τὴν καλλιέργειαν δημοτικῶν ἐν γένει, πλὴν ἀραβοσίτου καὶ ἀμπέλων. Οἰνοπαραγωγή ἀρκετὰ καλῆ.

Ἐπίσης ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν προβάτων, αἰγῶν καὶ βοῶν, ἣτις εἶνε ὁπωσδήποτε ἀνεπτυγμένη.

Τὸ Τσόρνοβον περιστοιχίζεται ἀπὸ ἀπέραντον δάσος ἐκ καστανεῶν, αἵτινες ἀποδίδουσιν ἀρκετὰ σημαντικὴν προσόδον.

Ἀξιοσημεῖωτο εἶνε ὅτι οἱ κάτοικοι διατηροῦν ἐπὶ τῶν κλημάτων νοπὰς σταφυλὰς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος.

***

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Τὸ Τσόρνοβον κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς ἀγῶνας ὑπῆρξεν ἓν ἀπὸ τὰ προπύργια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἔδρασε δὲ παντοειδῶς καὶ πλείστας ὅσας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς διασώσεως τοῦ ἔθνισμοῦ μας ὑψηλὸν καὶ ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα.

Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εἰς αἷμα τὸ Τσόρνοβον κατέβαλε τὸν φόρον τοῦ ἔθνισμοῦ του. ^{v7}

Κατάλογον δὲ τῶν κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἀγωνισθέντων καὶ ἐνδόξως πεσόντων Τσορνοβριτῶν, θεωροῦμεν καθῆκον ἀπαραίτητον ν' ἀναφέρωμεν χάριν τῆς ἱστορίας.

Θωμᾶς Γ. Τζίμπουλας.

Νικόλαος Γ. Ζαφείρης, καὶ

Δημήτριος Περηφανόπουλος.

***

Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Τσονόρβου εἶνε ὁ Εὐθ. Ζιώγας.

Κοινοτικοὶ Σύμβουλοι οἱ Στέφανος Λιόλιος καὶ Γεώργιος Τζίμπουλας.

Ἐν Τσονόρβῳ ἔχει καταρτισθῆ γεωργικὸς

Συνεταιρισμός ἐξαγορᾶς γαιῶν, μὲ πρόεδρον τὸν Φώτιον Περηφανόπουλον.

***

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐνθα καὶ τὸ κοιμητήριον, ἐπὶ τοῦ τοίχου κελλίου τινός, ἀριστερᾶ τῆς ἐκκλησίας, εὐρίσκεται ἐκτισμένον ἀνάγλυφον ἐφθαρμένον καὶ ἢ κάτωθι δυσανάγνωστος ἐπιγραφή :

ΛΕΑΝΔΡΟΣ ΠΩΛΛΑ
ΤΑ ΤΕΚΝΑ Ω

***

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ-ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

Τὸ χωρίον ἔχει δύο ἐκκλησίας, μίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ ἑτέραν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου.

Ἴερεῖς δύο, ὁ Παπα-Νικόλαος Γκιλιόπουλος καὶ ὁ Παπα - Ἀθανάσιος Γκαλίτσος.

Ἐκκλησιαστικὴ ἐπιστροπή οἱ : Ἐμμανουὴλ Μπεσίνας καὶ Νικολ. Μαρμαραῶς.

1 Δημοτικὸν σχολεῖον πλήρες, διτάξιον, μὲ διευθυντὴν τὸν κ. Ἰωάννην Λάμπρου καὶ συνδιδάσκουσαν τὴν διδα Ἀγλαΐαν Λάμπρου. Μαθηταὶ 137.

Σχολικὴ Ἐπιτροπή: Στέφανος Λιόλιος, Ἀντώνιος Ζιόγαλος καὶ Ἐμμανουὴλ Μπεσίνας.

***

Ἐν παντοπωλεῖον τοῦ Θεωμά Λιόλιου.
Τὸ Τσορνοβον εἶνε κεφαλοχώριον.
Κλίμα ὑγιέστατον.

***

Μετὰ πορείαν κατοικεῖται μίᾳ ὥρας ἀπὸ τὸ Τσορνοβον, φθάνομεν εἰς τὸ μικρὸν χωρίον Διαβόροντσα συγκείμενον ἀπὸ 28 οἰκίας λιθοκτίστους διωρόφους.

Εὐρισκόμεθα πλέον εἰς ἓν ἄκρον τῆς ἐκτεταμένης πεδιάδος τῆς Ἡμαθίας.

Ἡ Διαβόροντσα, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἔχει τὴν παραγωγὴν τῆς ὀνομασίας της ἐκ τῆς λέξεως « δι ἄ β α » — πέρασμα, καθότι ἀπὸ πολλὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Βερροίας διὰ τὰ μεταβοῦν οἱ κάτοικοι εἰς τὴν ἐβδομαδιαίαν ἐμποροπανήγυριν τῆς Βερροίας διέρχονται ἀπὸ τὴν Διαβόροντσαν

Τὸ χωρίον εἶνε τοιφλίκιον μὲ πολὺ ἀσημίαν-

τους μικροῖδιοκτησίας.

Οἱ κάτοικοι ἀνέρχονται εἰς 270, ἅπαντας χριστιανούς, Ἑλληνας, πλὴν 15 - 20 κουτσοβλάχων καὶ ὀθωμανῶν, ἀσχολοῦνται δὲ ἅπαντες εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν δημητριακῶν, σησαμίου καὶ ἀμπέλων.

Ἡ κτηνοτροφία εἶνε περιορισμένη εἰς ὀλίγα πρόβατα καὶ ἀγελάδας.

***

Ἡ Διαβόροντσα ἔχει δύο κοινοτικὸς παρόδρους τὸν Ἀντώνιον Γκουδάραν καὶ τὸν Ἀντώνιον Α. Εὐθυμίουπουλον.

Ἐκκλησία μία, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἀριθμοῦσα ἡλικίαν πλέον τῶν 200 ἐτῶν, μὲ ἱερέα τὸν Παπα-Ἰωάννην Παρίσην. Δύο ἐξωκλήσια, τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς.

Ἐν δημοτικὸν σχολεῖον, κοινὸν, μονοτάξιον, μικτὸν, μὲ διδάσκαλον τὸν Θεόδωρον Μπραβίνην, ἐκ Θεράκης.

Ἐν Διαβόροντσα ἔχει καταρτιστῆ γεωργικὸς συνεταιρισμὸς ἐξαγορᾶς γαιῶν.

***

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Μία προϊστορικὴ τοῦμπα, μερικὰ θραύσματα κίονων μαρμαρίνων καὶ μίᾳ πετρίνη εἰκὼν Βυζαντιακῆς ἐποχῆς.

ΑΡΚΟΥΔΟΧΩΡΙ

Ἀναχωροῦντες ἐκ Τσορνοβου, μετὰ πορείαν δύο ὥρων, φθάνομεν εἰς τὸ χωρίον Ἀρχοντοχωρι, ὅπερ ἄλλοτε ἐλέγετο Ἀρχοντοχωρι, ἔχον πρὸς Βορρᾶν τὴν Νάουσαν, ἀπέχουσαν μίαν ὥραν καὶ 3)4 πρὸς Β. Α. τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν Ναούσης, ἀπέχοντα δύο ὥρας, πρὸς Β. Α. τὸ Τσορνοβον ἀπέχον δύο ὥρας, πρὸς Β. Α. τὸ Χοροπάνι, ἀπέχον 1)2 ὥραν καὶ πρὸς τὰ Ν. Α. τὴν Βέρροϊαν ἀπέχουσαν 4 ὥρας.

***

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Τὸ Ἀρχοντοχωρι ἀριθμεῖ 460 κατοίκους, ἅπαντας χριστιανούς ὀρθοδόξους, ἔλληνας.